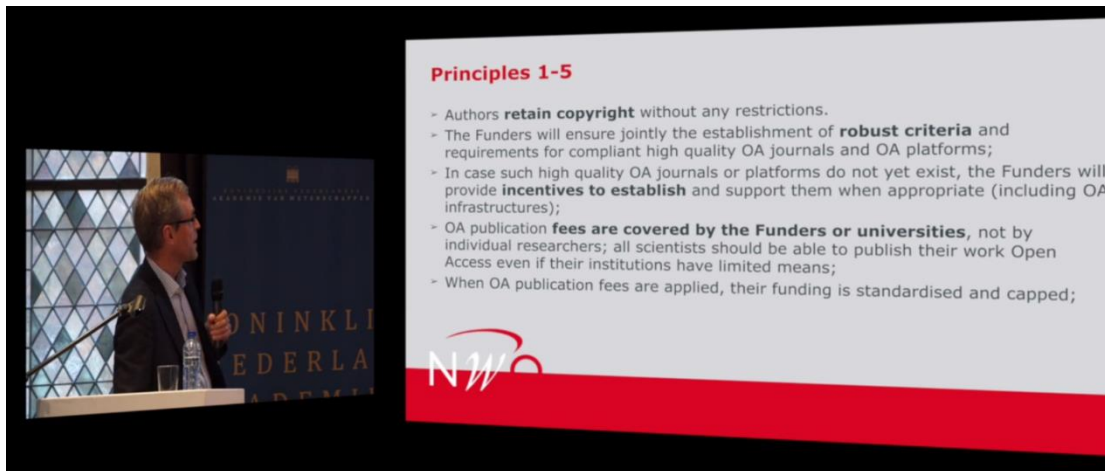

Wat betekent Plan S voor BMGN – *Low Countries Historical Review*?

door Tessa Lobbes en Hans Spijker

BMGN- *Low Countries Historical Review* (BMGN) publiceert ook onderzoek dat met publiek geld wordt gefinancierd. Daarom heeft het bestuur van KNHG (de uitgever van de BMGN – *Low Countries Historical Review*), samen met de redactie van BMGN, al [in 2012](#) besloten om dit tijdschrift in *full open access* te publiceren. De principes van *full open access*, zoals verwoord in Plan S, zijn voor BMGN en KNHG dus al lange tijd een gangbare praktijk. Artikelen bij BMGN worden online en volledig toegankelijk op de website gepubliceerd en verschijnen ook in druk. BMGN gaat bovendien nog een stap verder dan Plan S, aangezien het tijdschrift principieel [geen APCs](#) aan auteurs vraagt. In plaats van de gouden route, volgt de BMGN een *open access* model dat ook wel [diamond](#) of [platinum](#) genoemd wordt. Bij *diamond/platinum open access* tijdschriften worden de kosten voor de eindredactie, het personeel, de *peer review* procedure, het online publiceren, en hosting niet gedekt met APCs, maar door een instelling, fonds of consortium. In het geval van BMGN gaat het over KNHG en het Harreveldfonds.

Een debat dat vele historische tijdschriften en ook BMGN bezig houdt, is de vraag die Meyer en andere sprekers in tijdens de bijeenkomst op 1 november 2018 in Amersfoort opwierpen: wie zal de *open access* platforms op een duurzame en kwaliteitsvolle manier inrichten, beheren en financieren? *Open access* publicaties zijn voor de gebruiker gratis toegankelijk, maar dat betekent natuurlijk niet dat de inrichting en het gebruik van een publicatieplatform geen geld kost voor de redactie, het redactiebureau, de eigenaar en de uitgever van een tijdschrift. In het Nederlandse veld van de geesteswetenschappen, zo benadrukte Meyer terecht, zijn er bovendien veel relatief kleine uitgevers en *learned societies* actief die een wetenschappelijk hoogstaand publicatiepraktijk mogelijk maken en die bij de transitie naar duurzame *open access* steun nodig hebben.

Terwijl in Denemarken en Finland koninklijke bibliotheken, onderzoeksinstituten en *funding bodies* zich verantwoordelijk hebben gesteld om *open access* platforms van hoge wetenschappelijke kwaliteit structureel in te richten en te financieren, waarbinnen tijdschriften gezamenlijk kunnen publiceren, is dit in Nederland voorlopig niet het geval. NWO kijkt hiervoor vooral in de richting van de individuele tijdschriften, de universiteiten en de onderzoekers zelf. En toch gaf ook Gielen te kennen dat 'the Funders' *open access* tijdschriften, platformen en infrastructuren zullen oprichten en ondersteunen, als deze in een specifiek onderzoeksveld nog niet bestaan of niet volstaan. Gielen

specificeerde hierbij niet of hij met deze 'Funders' verwees naar NWO alleen, of ook naar de EU of andere partijen.

Wat dit exact inhoudt, werd echter tijdens de bijeenkomst niet duidelijk. De vraag die opgeworpen kan worden, is waarom (een deel van) het geld dat NWO zal investeren in het vergoeden van APC-kosten, niet gebruikt kan worden ter ondersteuning van een bredere duurzame *open access* infrastructuur waarbinnen niet met een APC-model wordt gewerkt?

Ondertussen werkt BMGN voortdurend aan het verder verduurzamen van de online infrastructuur waarop de artikelen worden gepubliceerd, en dit terwijl het veld van *open access* platforms in volle beweging is. Het *open access* platform of de uitgever moet daarbij aan verschillende uitgangspunten voldoen, zoals de afwezigheid van een APC-model, het publiceren van Engels- én Nederlandstalige artikelen, het behoud en de versterking van de wetenschappelijke status en de eigen identiteit van BMGN en de beschikbaarheid van vooruitstrevende technische mogelijkheden, met het oog op bijvoorbeeld ontwikkelingen in het *digital humanities*-onderzoek, en logischerwijs moet deze duurzame infrastructuur betaalbaar zijn en blijven in de toekomst.